

تقویت منافع مشترک در رامسر/ بهرام امیراحمدیان

چهارمین نشست سه‌جانبه وزیران خارجه جمهوری اسلامی ایران، ترکیه و جمهوری آذربایجان در رامسر برگزار شد. در این نشست موضوعات و مسائل مرتبط با تحولات منطقه‌ای مورد تبادل نظر قرار گرفته است.

آران نیوز: چهارمین نشست سه‌جانبه وزیران خارجه جمهوری اسلامی ایران، ترکیه و جمهوری آذربایجان در رامسر برگزار شد. در این نشست موضوعات و مسائل مرتبط با تحولات منطقه‌ای مورد تبادل نظر قرار گرفته است. طبیعی است که هر سه کشور نگرانی‌ها و علایق مشترکی دارند که آنها را به سوی برگزاری نشست‌های سه‌گانه‌ای رهنمون می‌کند که اکنون چهارمین نشست آن است. سه نشست قبل آنها برونادهای ارزشمندی به همراه داشته است که ادامه آن را خواستار شده‌اند. هنگامی که سخن از اجلاس سه‌جانبه کشورهای همسایه هم چون ایران، ترکیه و جمهوری آذربایجان می‌رود، ملت‌های هر سه کشور از این ابتکار نه تنها استقبال می‌کنند بلکه موجب خرسندی آنها می‌شود. به همین سبب انتشار چنین اخباری بازتابی مثبت بر روابط سه‌جانبه می‌گذارد. فضای مفاهمه موجود بین سه کشور با برگزاری چنین نشست‌هایی موجب رونق کسب و کار و تجارت می‌شود.

هر سه کشور عضو سازمان همکاری‌های اسلامی هستند. هر سه کشور در معرض تهدیدات امنیتی ناشی از تروریسم، مواد مخدر و افراط‌گرایی دینی هستند. فضای لجسبتی هر سه کشور به نحوی به هم گره خورده است. ایران برای دسترسی زمینی (ریلی و جاده‌ای) به روسیه، به آذربایجان نیاز دارد هر چند از طریق دریای خزر این ارتباط موجود است، در برابر آذربایجان برای دسترسی به آب‌های آزاد به ایران نیاز دارد. ایران برای دسترسی به اروپا نیازمند گذر از خاک ترکیه است و در مقابل ترکیه برای دسترسی به آسیای مرکزی به ایران نیاز دارد. ایران و آذربایجان انرژی هیدرو کربوری ترکیه را تأمین می‌کنند.

همه ساله میلیون‌ها ایرانی به ترکیه سفر می‌کنند. شهروندان ایران و ترکیه بدون روادید به کشورهای یکدیگر سفر می‌کنند و شهروندان آذربایجان بدون ویزا می‌توانند به ایران سفر کنند (هر چند ایران خواهان لغو رژیم ویزا از سوی آذربایجان برای ایرانیان است که تاکنون آذربایجان اقدامی در این مورد انجام نداده است). این ویژگی‌ها بخش کوچکی از چسبندگی جغرافیایی و اقتصادی سه کشور با یکدیگر است. در دوره‌ای که برخی از کشورها به جهت داشتن کوچک‌ترین وابستگی متقابل می‌توانند در بالاترین سطوح با یکدیگر همکاری داشته باشند، طبیعی است که سه کشور همسایه ایران، ترکیه و جمهوری آذربایجان نیز باید با یکدیگر در بالاترین سطوح همکاری داشته باشند و در حفظ و توسعه این روابط کوشا باشند.

برگزاری چهارمین دوره این اجلاس در زمانه پرآشوب و پرتنش کنونی منطقه را می‌توان به فال نیک گرفت و آن را نشانه‌ای از وجود دیپلماسی و مانایی چندجانبه‌گرایی دانست. به عبارت دیگر، برگزاری این نشست نشان می‌دهد تفاهمی میان این سه کشور وجود دارد و حاکی از آن است که سه کشور مهم منطقه به این درک، بلوغ و پختگی رسیده‌اند که با یکدیگر به گفت‌وگو بنشینند و رایزنی‌های خود در خصوص مسائل مختلف را تداوم بخشند و در این چارچوب به همکاری مشترک با یکدیگر بپردازند. با این دورنما، برگزاری نشست وزیران امور خارجه ایران، ترکیه و جمهوری آذربایجان از ابعاد و جوانب مهم مختلف در عرصه‌های اقتصادی، امنیتی و فرهنگی و... برخوردار است.

مساله بحران سوریه که در سال‌های اخیر تأثیری منفی در روابط فیمابین ایران و ترکیه گذاشته است و پیوستن تعدادی از شهروندان جمهوری آذربایجان به تروریست‌های داعش در سوریه، موضوع قابل تأملی است که سران جمهوری آذربایجان می‌توانند از تجربیات جمهوری اسلامی ایران در مبارزه با تروریسم از آن بهره‌مند شوند. جمهوری اسلامی ایران در زمینه‌های امنیتی و مبادله اطلاعات برای مبارزه با افراط‌گرایی و تجزیه طلبی می‌تواند تجربه‌های خود را در اختیار دو کشور همسایه قرار دهد. برای زدودن برخی سوءتفاهم‌های موجود برقراری چنین نشست‌هایی بین سه کشور کاری درخور است. با این حال، شاید مهم‌ترین بعد و جنبه این نوع نشست‌ها را باید در عرصه مناسبات اقتصادی جست‌وجو کرد زیرا با توسعه مناسبات اقتصادی و افزایش همکاری‌های تجاری، روابط سیاسی و امنیتی و... توسعه خواهند یافت و آن روابط ضمانت‌دار می‌شود.

با وجود تنش‌هایی در روابط سیاسی بین ایران و ترکیه و نیز بین ایران و جمهوری آذربایجان، هیچگاه این روابط قطع نشده و نخواهد شد. هر سه کشور به این مهم دست یافته‌اند که حتی اختلافات عمیق را نیز می‌توان با گفت‌وگو حل کرد.